

PHẦN I: ĐẶT VẤN ĐỀ

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Như chúng ta đã biết việc chăm sóc trẻ mầm non những thế hệ tương lai của đất nước là trọng trách của toàn xã hội, song việc nuôi dưỡng giáo dục trẻ phát triển toàn diện về nhân cách đó là một vấn đề khoa học và cả công trình nghệ thuật đòi hỏi mỗi người chúng ta đều phải có tri thức sâu sắc thiết thực, một tâm hồn rộng mở yêu quý con người. Ngoài việc chăm sóc trẻ có một sức khỏe tốt thì vấn đề giáo dục trẻ cũng vô cùng quan trọng.

Trong công tác giáo dục trẻ mầm non thì việc cho trẻ làm quen với môi trường xung quanh là không thể thiếu. Các hoạt động khám phá có tác dụng giáo dục về mọi mặt đối với trẻ như là : ngôn ngữ, đạo đức, trí tuệ, thẩm mỹ, thể lực... Khám phá khoa học là phương tiện để giao tiếp và làm quen với môi trường xung quanh, môi trường xã hội để giao lưu và bày tỏ nguyện vọng của mình và đồng thời là công cụ của tư duy.

Việc hướng dẫn trẻ làm quen với môi trường tự nhiên xung quanh đòi hỏi các nhà giáo dục cần có kiến thức phong phú về mọi lĩnh vực khoa học tự nhiên, hiểu được quy luật phát triển của nó, biết giải thích đúng theo quan điểm duy vật về mối quan hệ giữa sự vật và hiện tượng diễn ra trong tự nhiên

Trẻ em sinh ra vốn đã có tính tò mò, muốn biết, muốn được khám phá những điều mới lạ trong thế giới xung quanh mình. Khám phá khoa học mang lại nguồn biểu tượng vô cùng phong phú, đa dạng, sinh động, đầy hấp dẫn với trẻ thơ, từ môi trường tự nhiên (cỏ cây, hoa lá, chim muông...) đến môi trường xã hội (công việc của mỗi người trong xã hội, mối quan hệ của con người với nhau...) và trẻ hiểu biết về chính bản thân mình, vì thế trẻ luôn có niềm khát khao khám phá, tìm hiểu về chúng. Khám phá khoa học trong trường mầm non sẽ giúp trẻ phát triển óc tìm tòi, tính ham hiểu biết, đó cũng là điều kiện thuận lợi cho việc lĩnh hội kiến thức khoa học ở trường phổ thông sau này. Đưa trẻ lớn lên sẽ có lối sống thực tiễn, sâu sắc, phong phú, linh hoạt sáng tạo và chủ động, không sống bị động, thiếu tự tin. Ở lứa tuổi mầm non, việc lĩnh hội tri thức có ảnh hưởng đến thái độ của trẻ đối với môi trường xung quanh. Thông tin về hiện thực xã hội, về các yếu tố, sự kiện, hiện tượng sẽ tạo ra thái độ của trẻ đối với chúng, có ảnh hưởng không chỉ đến trí tuệ mà còn cả tâm hồn của trẻ. Sự trải nghiệm và lĩnh hội thông tin làm cho tri thức trở nên có giá trị đối với trẻ và là cơ sở để hình thành phẩm chất đạo đức, quan điểm, niềm tin ở trẻ. Trẻ bước vào thế giới xung quanh, tiếp xúc với các sự vật hiện tượng, con người quanh chúng. Trong quá trình đó, những biểu tượng đầu tiên sẽ được hình thành ở trẻ. Trên cơ sở những tri thức đó mà nhân cách của trẻ được phát triển. Do vậy, việc làm rõ vai trò của tri thức trong quá trình hướng dẫn trẻ làm quen với môi trường xung

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

quan sẽ giúp các nhà giáo dục có phương hướng rõ ràng trong việc xác định mục đích, nội dung, phương pháp giáo dục phù hợp với khả năng lĩnh hội tri thức của chúng và đáp ứng nhu cầu phát triển của trẻ mầm non. Hiểu được nhu cầu tâm lý của trẻ tôi đã nghiên cứu và lựa chọn đề tài: “ **Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá**”

2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU.

Mục đích nghiên cứu của đề tài là khai thác một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ khám phá môi trường xung quanh trong trường mầm non

3. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU.

Nghiên cứu các cháu học sinh tại lớp mẫu giáo nhỡ 3-4 tuổi

4. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU.

Khai thác từ những tài liệu liên quan đến các hoạt động khám phá để đưa ra phương pháp giúp trẻ hứng thú.

5. THỜI GIAN NGHIÊN CỨU.

Do điều kiện và khả năng của bản thân còn hạn chế nên tôi chỉ nghiên cứu một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ khám phá môi trường xung quanh trong trường mầm non. Từ tháng 9 năm 2022 đến tháng 2 năm 2023

6. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.

* Phương pháp nghiên cứu lý luận:

Nghiên cứu sách lí luận, và phương pháp hướng dẫn cho trẻ làm quen với môi trường xung quanh, xây dựng cơ sở lí luận cho việc nghiên cứu đề tài.

* Phương pháp thực tiễn:

- Phương pháp quan sát.
- Phương pháp điều tra – kiểm tra.
- Phương pháp tổng kết, đúc kết kinh nghiệm thông qua hoạt động của bản thân và đồng nghiệp.

PHẦN II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. CƠ SỞ LÝ LUẬN:

Ngay sau khi sinh, con người có thể sống trong xã hội loài người chỉ trong điều kiện nếu nó có thể thích ứng với môi trường xung quanh. Quá trình thích ứng này xảy ra rất phức tạp và khác nhau đối với mỗi người. Nhưng cuối cùng mỗi người đều thích ứng với môi trường nhất định bao quanh mà họ đã lớn lên.

Làm quen với môi trường xung quanh là quá trình phát triển trẻ em như một nhân cách được bắt đầu từ thích ứng đến lĩnh hội và cải tạo môi trường. Đối với các nhà giáo dục, điều quan trọng và hấp dẫn là cần phân biệt tại sao mỗi cá nhân được phát triển theo các cách khác nhau, do đâu mà mỗi người tích lũy được các kinh nghiệm xã hội khác nhau. Điều này phụ thuộc vào phương pháp giáo dục của người lớn.

Đối với trẻ mầm non, đặc biệt là lứa tuổi 3 – 4 tuổi, trẻ rất thích tìm tòi khám phá những sự vật hiện tượng xung quanh. Nhưng khả năng và vốn kiến thức của trẻ còn hạn chế, trẻ chưa thể tư duy một cách lô zích và chưa có kỹ năng để giúp trẻ nhận thức những sự vật hiện tượng xung quanh mình.

Trong những năm qua giáo dục mầm non có những tiến bộ nhất định để cải tiến các hoạt động giáo dục trẻ. Nhưng không khỏi còn những hạn chế trong nội dung và phương pháp giáo dục. Bản chất phương pháp giáo dục mầm non của chúng ta vẫn còn cứng nhắc, chưa phát huy tích cực, chủ động, của từng cá nhân trẻ. Quá trình cho trẻ khám phá môi trường xung quanh, giáo viên thường chú trọng cho trẻ tìm hiểu bề ngoài, còn xem nhẹ việc cho trẻ sử dụng các giác quan, trong quá trình quan sát và tìm hiểu.

Là một giáo viên trực tiếp giảng dạy trên lớp, và từ những cơ sở lý luận trên. tôi chọn đề tài: “**Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ khám phá môi trường xung quanh**” để nghiên cứu, mong muốn qua thực hiện tìm ra được những phương pháp ,biện pháp hay nhằm nâng cao chất lượng giáo dục trong trường mầm non.

2. THỰC TRẠNG VẤN ĐỀ:

Năm học 2022 - 2023 tôi được nhà trường phân công dạy lớp mẫu giáo nhỡ, với 3 giáo viên. Trong quá trình tổ chức các giờ cho trẻ hoạt động khám phá, tôi đã gặp những thuận lợi khó khăn sau:

a. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo sát sao về chuyên môn của phòng giáo dục quận và sự quan tâm của ban giám hiệu nhà trường về cơ sở vật chất ngày càng khang trang

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

- Giáo viên thường xuyên tham gia các lớp tập huấn và kiến tập các chuyên đề do PGD tổ chức, tham quan học hỏi các trường bạn, nâng cao kiến thức chuyên môn nghiệp vụ

- Trẻ ở cùng một độ tuổi nên mức độ nhận thức tương đối đồng đều.

- Đa số phụ huynh quan tâm đến con cái, thường xuyên trao đổi với giáo viên về tình hình học tập của con em mình.

b. Khó khăn:

- Trường lớp còn chật hẹp, các cháu học trong một lớp còn rất đông nên việc truyền tải kiến thức đến trẻ vẫn chưa được đồng đều.

- Môi trường cho trẻ hoạt động ở trường chưa phong phú nên việc tổ chức hoạt động làm quen với môi trường xung quanh còn hạn chế.

- Một số phụ huynh còn coi nhẹ việc học tập của con, nên ít nhiều làm ảnh hưởng tới kết quả học tập của lớp.

Từ thực trạng trên để giúp trẻ có nhiều hứng thú khi tham gia khám phá môi trường xung quanh. Tôi đã đề ra một số biện pháp sau:

3. CÁC BIỆN PHÁP THỰC HIỆN:

3.1 Biện pháp 1: Xây dựng môi trường lớp học:

Trẻ mầm non tri thức của trẻ còn chưa đầy đủ, chính xác, với trẻ tư duy trực quan là chủ yếu, trẻ rất thích những hình ảnh ngộ nghĩnh với màu sắc rực rỡ. Do đó việc trang trí tạo môi trường lớp học làm sao để thu hút sự chú ý, tích cực của trẻ vô cùng quan trọng. Việc trang trí tạo môi trường trong lớp học phù hợp với đặc điểm nhận thức lứa tuổi của trẻ giúp trẻ tăng cường các điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, được hoạt động cá nhân và hoạt động theo nhóm. Nhờ đó mà phát huy tối đa sự tự duy trí óc, kích thích sự khám phá bằng các giác quan, phát triển trí tò mò ham hiểu biết của trẻ.

Chúng ta biết rằng trẻ nhỏ luôn yêu thích cái đẹp, trí tưởng tượng của trẻ là vô cùng phong phú do vậy môi trường học tập xung quanh trẻ là một yếu tố cực kỳ quan trọng kích thích đưa trẻ tư duy và sáng tạo. Người giáo viên cần tạo cho trẻ một tâm lý thoải mái, coi lớp học như ngôi nhà của mình mà ở đó trẻ được tham gia dọn dẹp, trang trí, sáng tạo theo ý mình. Vì vậy tôi đã khuyến khích trẻ sưu tầm đồ chơi, tranh ảnh để trang trí lớp học theo chủ đề Điều đó kích thích tính tích cực hoạt động của bản thân trẻ cũng như khả năng hoạt động một cách có chủ đích. Chính vì vậy tôi đã lựa chọn biện pháp “**xây dựng môi trường lớp học**”.

Khi trang trí các góc trong lớp, trước hết tôi tạo các góc chơi phù hợp đảm bảo diện tích cho số trẻ hoạt động thoải mái. Các góc chơi trang trí mở để trẻ được hoạt động tối đa trong các góc, đồ dùng đồ chơi phải đảm bảo thuận tiện cho thao tác sử dụng, được sắp xếp sao cho dễ lấy, dễ cất và đặc biệt có thể sử dụng vào các môn học và các hoạt động.

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

Ví dụ: Khu vực góc thiên nhiên sinh vật cảnh làm thí nghiệm khoa học tối bố trí ở ngoài hành lang phía trước cửa lớp học để tận dụng lấy ánh sáng tạo cho các cây cối xung quanh vừa để tạo quang cảnh đẹp cho lớp và có diện tích rộng cho trẻ hoạt động thoải mái.

Hình ảnh góc “ Bé với thiên nhiên ”

Các góc khác: như góc làm quen với toán

Ngoài việc trang trí đẹp mắt và tạo góc mở phát triển tư duy về toán cho trẻ, tôi còn giúp trẻ được khám phá về các đồ dùng đồ chơi trên góc đó như: Khám phá chất liệu của đồ dùng, độ cao của các đối tượng, độ dài ngắn, to nhỏ, rộng hẹp của đối tượng, độ mềm dẻo, màu sắc của đồ vật đó...

Tương tự như vậy ở góc nấu ăn: Với hình ảnh ngộ nghĩnh và sinh động tại góc chơi, trẻ còn được khám phá về các món ăn phù hợp với từng thời gian trong ngày. Trẻ còn được khám phá về các món ăn đảm bảo các chất dinh dưỡng, các món ăn phù hợp với từng vùng miền, hoa quả các loại...

- **Góc văn học:** tôi tạo khung cảnh thiên nhiên mây trời, sông, núi, con đường để khi trẻ chơi trẻ tự gắn các nhân vật trong chuyện vào đúng hoạt cảnh và nói nhân vật nào ở đâu (trên đường, dưới ao, trên cây...) tất cả đều để cho trẻ tư duy và củng cố kiến thức về môi trường xung quanh trẻ qua thế giới thu hẹp là hoạt cảnh trên mảng tường.

- **Góc kỹ năng sống:** đây cũng là một góc chơi rất mở, tôi cũng sưu tầm các hình ảnh mang tính giáo dục lễ giáo và các hành vi văn minh trên sách họa báo để trẻ chơi bằng cách: gắn các hình ảnh không nên và nên lên dập dính gai, thông qua đó vừa giáo dục trẻ và hình thành những thói quen những biểu tượng cho cuộc sống xung quanh trẻ sau này.

Và tất cả những đồ dùng đồ chơi mà trẻ chơi ở các góc đều được thay đổi phù hợp với chủ đề, phù hợp với mục tiêu kiến thức mà tôi đưa ra để kích thích óc sáng tạo và tìm tòi của trẻ.

Như vậy để thấy rằng môi trường xung quanh là rất phong phú và đa dạng, nếu chúng ta biết vận dụng để dạy trẻ thì rất hiệu quả, trẻ vừa được học vừa được chơi

* Kết quả thực hiện:

- Trẻ tích cực tham gia vào hoạt động góc
- Trẻ có kỹ năng chơi góc và biết chia sẻ với bạn tại góc chơi

3.2 Biện pháp 2: Linh hoạt trong cách tổ chức các hoạt động học để gây hứng thú cho trẻ.

Hứng thú của trẻ mẫu giáo thường không bền vững, không ổn định. Trẻ dễ dàng di chuyển hứng thú của mình từ đối tượng này sang đối tượng khác. Trong quá trình dạy học khi tổ chức hoạt động giáo viên có thể linh hoạt giờ học thành cuộc thi, tham gia trò chơi, câu thơ, câu đố, kể truyện với nhiều hình thức khác nhau để gây hứng thú cho trẻ trong giờ học. Chính vì vậy trong quá trình tổ chức giờ học khám phá cho trẻ, tôi cũng thường xuyên thay đổi các hình thức để gây hứng thú cho trẻ vào bài như: sưu tầm và tự sáng tác các bài thơ, bài hát, câu đố theo chủ đề cho trẻ, hoặc thay đổi giọng nói, ngữ điệu, cử chỉ, nét mặt để gây sự chú ý cho trẻ.

* Ví dụ: Cho trẻ khám phá về bản thân, tôi tổ chức cho trẻ chơi trò chơi “ Hãy làm theo tôi”.

Cô và trẻ cùng đọc lời bài thơ, Khi đọc đến bộ phận nào trẻ phải chỉ lên bộ phận đó hoặc miêu tả hành động.

Cô cho trẻ đọc bài thơ:

*Bên trên bé có cái đầu
Khi ra đường nhớ gật đầu chào to
Về nhà bé nhớ lời cô
Đôi tay bé để múa cho cả nhà
Ăn cơm bé nhớ lời bà
Tay trái giữ bát, tay phải thì xúc cơm
Bé ngoan bé giỏi nhất nhà
Cô yêu bạn mến cả nhà thương yêu
Đôi chân giúp bé tới trường
Gặp cô và bạn thật là vui vui.*

- Ở trong tiết khám phá động vật: Tôi tổ chức cho trẻ chơi trò ghép tranh hoặc tìm thức ăn và nơi ở của con vật. Tôi chuẩn bị các miếng ghép của bức tranh con vật(voi, chó, khi...). Chia trẻ thành nhóm chơi, các bạn chơi sẽ lên

tìm miếng ghép thích hợp để gắn lên bảng sao cho đúng hình ảnh con vật theo yêu cầu hoặc trẻ có thể tìm hình ảnh thức ăn thích hợp gắn vào con vật tương ứng...

Ngoài ra tôi tổ chức cho trẻ tham quan, làm thí nghiệm ngoài trời để trẻ được trải nghiệm với thực tế

* Ví dụ khám phá thiên nhiên: Cô cho trẻ quan sát vườn hoa trong trường. Trẻ phát hiện đặc điểm của các loại hoa: biết tên gọi, màu sắc, và phân biệt được các bộ phận như cánh hoa và cuống hoa từ đó trẻ có thể so sánh đặc điểm các loại hoa.

- Cô cho trẻ khám phá về hoa hồng :

Cô đưa ra các câu hỏi mở và cho trẻ nói lên những gì trẻ quan sát được trong vườn hoa. Sau đó cô giáo bổ sung thêm những kiến thức trẻ còn thiếu và chốt lại.

+ Ai có nhận xét về hoa hồng: - Hoa hồng có màu gì?
- Cánh hoa hồng như thế nào?
- Các con thấy lá hoa hồng ra sao?
- Thân cây hoa hồng có gì đặc biệt?

=> Cô khái quát đặc điểm của cây hoa hồng để trẻ ghi nhớ sâu hơn: Hoa hồng có nhiều màu (màu hồng, vàng, đỏ, trắng), có nhiều cánh và tròn, thân cây cứng và có nhiều gai

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

- Cô cho trẻ khám phá về hoa cúc:

+ Ai biết gì về hoa cúc, hoa cúc có đặc điểm như thế nào?

- Hoa cúc có nhiều màu (vàng ,trắng...)có nhiều cánh nhỏ và dài, lá to và thân cây mọc thẳng.

- Sau đó cô cho trẻ so sánh về hoa hồng và hoa cúc.

- Cho trẻ khám phá về cây: Trẻ biết tên gọi, phân biệt thân, lá, hoa quả của cây bưởi. Trẻ nhìn thấy rất nhiều lá bị mất một góc và xúm lại tìm hiểu đưa ra câu hỏi tại sao lại thế? Đó chính là các chú sâu. Cô giáo đưa ra những câu hỏi gợi mở gây sự tò mò và kích thích trẻ đưa ra những ý tưởng sáng tạo

+ Sâu có lợi hay có hại – Có hại

+ Vậy làm gì để sâu không phá cây cối - bắt sâu, phun thuốc sâu

* Khám phá về nước

- Ví dụ 1: Khám phá màu sắc của nước:

+ Cô giáo chuẩn bị các chai nước trắng và các bột màu

+ Hỏi ý tưởng của trẻ: trẻ sẽ làm gì về các chai nước và lọ màu này?

+ Nếu cho bột màu vào chai nước và khuấy lên các con hãy đoán xem điều gì sẽ xảy ra trong lọ nước?

- Ví dụ 2: Khám phá sự chuyển động của nước:

+ Chuẩn bị: 2 bình nước: dùng can đựng dầu ăn 5l đã hết cắt phần trên của can, 2 ca đựng nước, ống nhựa dẻo có màu trắng trong

+ Hỏi trẻ: muốn cho nước trong bình to chảy sang bình nhỏ con sẽ làm như thế nào?

+ ống nhựa này dùng để làm gì?

+ Nước trong bình to qua đâu để chảy vào ca ở phía dưới?

=> Cô hướng dẫn và chốt lại: Muốn cho nước chuyển động từ bình này sang bình kia thì ta phải dùng một ống dẫn nước để hút, một bình để lên cao và một bình để dưới thấp để có áp suất thì nước mới chảy được

+ Cô tổ chức cho các nhóm trẻ cùng thí nghiệm và nêu kết quả.

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

Qua hình thức tổ chức cho trẻ làm thí nghiệm tôi thấy trẻ rất hứng thú vào giờ học và có những ý tưởng phong phú, điều đó càng giúp trẻ kích thích tính tò mò và khám phá hơn.

Vào cuối mỗi chủ đề tôi tổ chức cho trẻ các cuộc thi để trẻ vừa được giao lưu học hỏi và củng cố lại kiến thức.

Sau mỗi chủ đề để cho các con củng cố lại kiến thức và học hỏi thêm những kiến thức mới. Cứ vào thứ sáu hàng tuần các con lại được giao lưu học hỏi các bạn dưới các hình thức trò chơi, cuộc thi giữa các nhóm trong lớp hoặc các bạn cùng trường.

Với hình thức vừa chơi vừa học thông qua các trò chơi, hội thi, trẻ không những tích lũy thêm kinh nghiệm mà còn cảm thấy tự tin hơn, mạnh dạn hơn trong giao tiếp. Đó cũng là một vốn sống rất quan trọng cho trẻ sau này.

Thông qua trò chơi trẻ không chỉ lĩnh hội kiến thức nhanh hơn mà còn tạo hứng thú cho trẻ tham gia vào giờ học tích cực hơn và hiệu quả hơn

* Ví dụ 1: Trò chơi “Gió ở đâu”

- Cô chuẩn bị nhiều chiếc chong chóng cho trẻ chơi ngoài trời.
 - Cô hỏi trẻ làm thế nào để chong chóng quay?
 - Làm thế nào để tạo ra gió? Trẻ trả lời theo suy nghĩ của mình.
- Cô chốt lại và cho trẻ chơi theo ý của mình.

- Ví dụ 2: Trò chơi “ Không khí ở đâu”

- + Cho trẻ bịt mũi và hỏi trẻ có thở được không? - Không thở được
 - + Vậy làm thế nào để thở được? – Thả tay ra sẽ thở được
 - + Vậy chúng ta thở được là nhờ có không khí, không khí ở đâu nhỉ? - À không khí ở xung quanh chúng ta
 - + Vậy không khí có bắt được không? – Làm thế nào để bắt được không khí?
- Trẻ đưa ra nhiều ý kiến: lấy tay, lấy chai, lọ, hộp, túi... để bắt không khí.
- + Tôi phát cho mỗi trẻ một túi ni lông và yêu cầu trẻ làm cách nào để cho túi ni lông phồng lên - Trẻ thì thổi hơi cho túi phồng, trẻ thì vọt túi để không khí vào trong túi rồi xoắn hoặc buộc túi .
 - + Sau đó tôi giải thích : không khí đang ở trong túi các con đấy. Bây giờ các con hãy cho không khí chui ra nhé. Cho trẻ lấy kéo cắt, lấy vật đâm nhẹ vào túi sẽ thấy không khí thoát ra.

Thông qua trò chơi trẻ biết được không khí có ở xung quanh và con người phải có không khí thì mới thở được. Không khí rất cần thiết và quan trọng, vì vậy phải biết bảo vệ và giữ gìn môi trường luôn xanh sạch đẹp để có bầu không khí trong lành cho chúng ta hàng ngày.

- Ví dụ 3: Trò chơi “ Điện thoại bóng bay” trong chủ đề khám phá về âm thanh.
- + Chuẩn bị: Bóng bay, băng dính. Thổi bóng và buộc đầu các quả bóng lại dùng băng dính 2 mặt dính các quả bóng lại với nhau
- + Cách chơi: Cho trẻ nói chuyện với nhau qua hai đầu của dây bóng, tiếng nói sẽ được truyền đi, hai người ở hai đầu dây bóng sẽ nghe được tiếng nói của nhau.

Thông qua trò chơi giúp trẻ nhận ra cơ chế truyền dẫn âm thanh. Âm thanh có thể truyền được qua không khí, vật thể rỗng bên trong và khi truyền dẫn sẽ tạo tiếng rung (bị run tiếng)

Như vậy để trẻ nắm được kiến thức về môi trường xung quanh mà không bị gò bó, gượng ép hay một cách nhàm chán, cô nên tổ chức một cách linh hoạt với nhiều hình thức và các bước để giờ học khám phá trở nên sôi nổi thoải mái. Điều đó kích thích óc sáng tạo tìm tòi của trẻ giúp trẻ lĩnh hội kiến thức một cách tốt nhất.

**Dạy trẻ mọi lúc mọi nơi.*

Trẻ mẫu giáo với đặc điểm nhận thức là trẻ ham học hỏi, trẻ mau nhớ nhưng cũng rất mau quên và để hình thành ở trẻ những kiến thức về thế giới xung quanh lại càng khó đối với trẻ. Chính vì vậy tôi tận dụng mọi cơ hội, thời cơ để cung cấp và củng cố các kiến thức, kỹ năng, biểu tượng, hành vi thói quen về thế giới xung quanh đối với trẻ.

Ta không chỉ cung cấp cho trẻ các kiến thức về thế giới xung quanh trong các giờ học đơn thuần mà ta tận dụng cơ hội mọi lúc, mọi nơi có thể.

Trong các giờ hoạt động ngoài trời trẻ được tìm hiểu thêm về sự vật hiện tượng, vì thế ngoài kiến thức trẻ được biết trong tiết học chính thì những đồ dùng là vật thật vẫn được sử dụng một cách có hiệu quả trong các giờ hoạt động ngoài trời

Ví dụ: Khi trẻ hoạt động ngoài trời, bầu trời chuẩn bị sắp có mưa, tôi cho trẻ quan sát bầu trời

+ Các con thấy khung cảnh bầu trời như thế nào - có mây đen và gió

+ Vì sao lại có mây đen – Vì sắp có mưa, vì chị gió đưa mây đen đến

Các con đã đưa ra rất nhiều ý kiến và cuối cùng tôi cũng giải thích hiện tượng của mây đen cho trẻ là do hơi nước tích tụ lâu dần sẽ thành mây đen và mây đen sẽ thành hạt mưa.

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

Khi cho trẻ thăm quan nhà bếp và quan sát các cô cấp dưỡng nấu ăn trẻ được trực tiếp nhìn thấy các loại rau, thấy các đồ dùng nấu ăn của cô cấp dưỡng, trẻ còn được giáo dục vệ sinh trong ăn uống

Trong giờ ăn cô giáo không chỉ củng cố kiến thức của môn học cho trẻ về làm quen với môi trường xung quanh mà còn cho trẻ học được nhiều môn học khác như: Văn học, toán,...

Ví dụ: Trước giờ ăn trẻ rửa tay, trong quá trình rửa tay trẻ được biết để tay dưới vòi nước, nước đựng trong xô, trẻ biết đặc điểm cái xô, cái chậu, miếng xà phòng... Khi ăn cơm trẻ được củng cố kiến thức về cái bát, cái thìa, cái muôi, ngoài ra trẻ còn được học tay phải cầm thìa, tư thế ngồi ăn, biết mời cơm cô và bạn...

Trong giờ chơi góc ở trò chơi phân vai: vai bác sĩ, trẻ phải biết nhiệm vụ của bác sĩ làm gì (khám bệnh, tiêm thuốc, kê đơn) còn bệnh nhân đến khám phải biết

xếp hàng, phải biết ngồi trước ngồi sau. Thông qua trò chơi trẻ có kỹ năng giao tiếp và hiểu công việc của mỗi vai chơi

Trong giờ đón trả trẻ cô giáo trò chuyện trao đổi với trẻ về hoạt động trong ngày ở trường và ở nhà của trẻ để hình thành biểu tượng và hành vi thói quen sinh hoạt hàng ngày để trẻ có thái độ tích cực với môi trường xung quanh

* Kết quả thực hiện:

-Sau khi thực hiện biện pháp này tôi thấy trẻ lớp tôi rất tích cực tham gia vào giờ học khám phá, trẻ không cảm thấy nhàm chán mà ngược lại còn kích thích tính tò mò sáng tạo ở trẻ. Trẻ thấy mạnh dạn tự tin hơn, ham học hỏi hơn.

- Trẻ ghi nhớ lâu hơn, hình thành các biểu tượng rõ nét hơn

- Trẻ có kỹ năng tự phụ vụ bản thân tốt hơn ở các hoạt động

3.3. Biện pháp 3 :Sử dụng đồ dùng trực quan phong phú sinh động

Trong quá trình dạy trẻ làm quen với môi trường xung quanh việc sử dụng đồ dùng phong phú trong tiết học không chỉ giúp trẻ hứng thú vào giờ học mà còn tri giác sự vật hiện tượng một cách nhanh nhất.

Từ những lý do đó mà tôi đã nghiên cứu và sáng tạo ra một số đồ dùng phù hợp trong từng chủ đề để kích thích óc sáng tạo và tìm tòi của trẻ. Bằng những nguyên vật liệu dễ kiếm dễ tìm và tiết kiệm, tôi đã tận dụng những chai lọ, hộp bìa, giấy, hộp sữa chua, ống hút... đã qua sử dụng để tạo ra những sản phẩm ngộ nghĩnh đáng yêu và gần gũi với trẻ, tạo cho trẻ có hứng thú hơn trong giờ học làm quen với môi trường xung quanh. Qua đó cũng giúp trẻ tư duy và phán đoán sự vật hiện tượng xung quanh một cách nhanh nhất.

Những giờ học làm quen với môi trường xung quanh khi cung cấp kiến thức cho trẻ đơn thuần cô thường dùng tranh, ảnh, mô hình. Giờ tôi sử dụng đồ dùng là vật thật có sẵn đã chuẩn bị từ trước để cung cấp kiến thức cho trẻ, trẻ

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

khám phá nhanh hơn hứng thú hơn. Và qua đó cũng giúp trẻ tri giác đối tượng một cách chính xác, cụ thể nhất.

Ví dụ: Với giờ học khám phá các loại rau củ quả, tôi sử dụng đồ dùng là vật thật để cho trẻ quan sát trực tiếp, trẻ vừa được tri giác bằng các giác quan để hình thành biểu tượng chính xác hơn

Với những tiết khám phá các con vật sống trong rừng thì tôi phải chuẩn bị bằng hình ảnh, powerpoint, video, mô hình sa bàn... để giúp trẻ hứng thú hơn trong giờ học.

Ví dụ:

- Khi cho trẻ làm quen một số loại quả: quả cam và quả táo. Tôi chuẩn bị các quả thật trên bàn và cho từng trẻ lên quan sát, sờ, ngửi, và phân biệt màu sắc, mùi vị...
- Cho trẻ khám phá về chú thỏ: Cô tổ chức cho trẻ thăm quan trong khu vườn có chú thỏ. Cô cho trẻ quan sát và cho thỏ ăn
 - + Các con thấy các chú thỏ như thế nào?- Rất đáng yêu
 - + Chú có những bộ phận gì? – Chú có đầu, mình và đuôi, chân...
 - + Món ăn chú thích nhất là gì?- Là cà rốt và rau...
- Cho trẻ khám phá về các loại rau củ: củ xu hào và cây bắp cải: Cô giáo chuẩn bị một rổ có đựng các loại rau củ.

ho trẻ quan sát cây rau và hỏi trẻ:

- + Củ xu hào có dạng hình gì?
- + Củ xu hào có vỏ màu gì?
- + Xu hào có thể chế biến thành các món ăn nào?
- + Muốn chế biến thì ta phải làm như thế nào?

Cô giáo bỏ củ xu hào ra và cho trẻ quan sát phần phía trong của củ su hào.

Cho trẻ quan sát cây bắp cải:

- + Các con thấy cây bắp cải có đặc điểm gì?
- + Lá của cây bắp cải như thế nào?

Cô giáo bỏ đôi cây bắp cải ra cho trẻ quan sát phần bên trong cho trẻ thấy có rất nhiều lá cuộn vào nhau để xếp thành vòng tròn.

* Kết quả thực hiện:

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá

Việc sử dụng đồ dùng trực quan phong phú trong tiết dạy cũng góp phần không nhỏ để giúp trẻ quan sát với sự vật giúp trẻ tri giác với đối tượng một cách rất nhanh, trẻ không chỉ được nhìn mà còn được vui chơi với các con vật đó, được trải nghiệm thật sự. Thông qua đó làm tăng vốn hiểu biết, phát triển ngôn ngữ, tư duy, trí nhớ cho trẻ một cách sâu sắc nhất.

3.4. Biện pháp 4: Phối hợp với phụ huynh tạo hứng thú cho trẻ trong các hoạt động khám phá:

Để nâng cao chất lượng trong qua trình truyền đạt kiến thức cho trẻ có sự kết hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường. Và với thời đại hiện nay mỗi gia đình chỉ có một đến hai con thì họ đặc biệt quan tâm đến việc học hành của con ngay từ khi còn nhỏ. Nắm bắt được nhu cầu và nguyện vọng của phụ huynh cùng kết hợp với giáo viên để cung cấp các khái niệm ban đầu về môi trường xung quanh trẻ sao cho có hệ thống và đúng phương pháp tác động kịp thời đến phụ huynh và đến trẻ.

Đối với trẻ mầm non dễ nhớ lại dễ quên, nếu không được luyện tập thường xuyên thì sau ngày nghỉ trẻ sẽ quên những lời cô dạy. Vì thế tôi thường xuyên trao đổi với phụ huynh vào giờ đón trả trẻ để phụ huynh hiểu được tính cách cũng như tình hình học tập của con em mình ở trên lớp. Từ đó phụ huynh sẽ có kế hoạch kèm cặp dạy dỗ các con thêm ở nhà. Ngoài ra phụ huynh cần động viên các cháu không chỉ biết giữ gìn và bảo vệ môi trường xung quanh mà còn phải biết giúp đỡ bố mẹ những việc vệ sinh, lao động nhẹ nhàng phù hợp với trẻ.

Việc kết hợp giữa gia đình và cô giáo là không thể thiếu được, giúp trẻ luyện tập nhiều hơn. Qua đó trẻ có được vốn kiến thức về thiên nhiên, về xã hội phong phú và đa dạng hơn.

Như vậy để phát huy tính tích cực, óc sáng tạo, tìm tòi khám phá của trẻ về thế giới xung quanh cần phải có sự phối hợp khăng khít giữa cô giáo và phụ huynh, bởi trẻ nhỏ phải được học mọi lúc mọi nơi khi có thể.

* Kết quả thực hiện:

- Phụ huynh quan tâm tới việc học của con em mình hơn
- Trẻ có ý thức đến lớp đến trường và tích cực hơn trong giờ học.

4. HIỆU QUẢ CỦA SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM:

Qua một thời gian áp dụng biện pháp gây hứng thú cho trẻ trong giờ làm quen với môi trường xung quanh vào trong quá trình dạy trẻ, tôi thấy có những kết quả như sau:

+ Về kiến thức: Trẻ đã nắm được tên gọi, cấu tạo, đặc điểm, tính chất của các sự vật hiện tượng. Trẻ phân biệt được sự giống và khác nhau giữa các sự vật hiện tượng, biết được ích lợi, cách bảo quản, cách sử dụng, các mối liên hệ, quan

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá
hệ...giữa các sự vật hiện tượng, trẻ biết được đặc điểm, ý nghĩa của một số hiện tượng tự nhiên, hiện tượng xã hội.

+ Về kỹ năng: Trong quá trình cho trẻ làm quen với môi trường xung quanh đã hình thành và rèn luyện ở trẻ một số kỹ năng như khả năng quan sát, khả năng diễn đạt, phân tích, so sánh, tổng hợp, phân loại, phân biệt. Rèn luyện kỹ năng tô, vẽ, đếm, kỹ năng vận động....

+ Về thái độ: Hình thành ý thức học tập, trẻ học ngoan, luôn tập trung chú ý nghe cô giảng bài, trẻ học sôi nổi, hăng hái tham gia phát biểu ý kiến, nhiệt tình, tích cực tham gia vào các hoạt động, đặc biệt là hoạt động nhóm. Trẻ luôn có sự phối hợp với nhau, tích cực, chủ động tìm tòi để khám phá kiến thức

Trẻ luôn yêu quý môn học,yêu quý những sự vật hiện tượng có lợi xung quanh, trẻ có ý thức chăm sóc và bảo vệ những sự vật hiện tượng đó.

Như vậy, với những kết quả đã đạt được ở trên chứng tỏ rằng chất lượng những tiết dạy của tôi đã được nâng lên, tỉ lệ trẻ nắm được bài đạt được theo yêu cầu của hoạt động đã tăng lên, đó là một kết quả tốt trong quá trình giáo dục.

PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

I. KẾT LUẬN CHUNG:

Như chúng ta đã biết trẻ mầm non “ Học mà chơi, chơi mà học”, chúng ta không thể ép trẻ học nếu chúng không hứng thú và không muốn học. Vậy làm thế nào để trẻ hứng thú học và học một cách chủ động, sáng tạo, nhất là với môn học khám phá với môi trường xung quanh. Năm bắt được điều đó tôi và các giáo viên của trường đã và đang tìm tòi, để xây dựng và thiết kế một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ khám phá môi trường xung quanh.Qua một năm nghiên cứu và thực hiện tôi thấy những biện pháp với đề tài của mình đưa ra đã giúp trẻ lớp tôi củng cố và tri thức rất rõ nét về môi trường xung quanh và đặc biệt trẻ thấy thích thú hơn trong giờ hoạt động khám phá. Trẻ tích cực tham gia vào các hoạt động cùng bạn và cô giáo, trẻ tự tin và mạnh dạn hơn.

Để nâng cao chất lượng của hoạt động khám phá, muốn trẻ nhận thức được một cách nhanh chóng,đầy đủ, chính xác những kiến thức mà cô truyền đạt thì phải có một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ để lôi cuốn trẻ tham gia tích cực vào các hoạt động khám phá kiến thức. Trong qua trình nghiên cứu và thực hiện đề tài, tôi tự rút ra bài học kinh nghiệm cho mình như sau:

- Cô giáo phải nắm chắc nội dung chương trình và phương pháp bộ môn. Thường xuyên tự nghiên cứu, đọc tài liệu, học hỏi kinh nghiệm bạn bè đồng

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá
nghiệp để nâng cao trình độ nghiệp vụ chuyên môn đáp ứng ngày càng tốt hơn các yêu cầu của ngành và của môn học.

- Giáo viên phải luôn tìm tòi sáng tạo ra cái mới làm cho giờ học sôi nổi, kích lệ trẻ tư duy và phát huy tích cực của trẻ không bị khô cứng, dập khuôn máy móc giúp trẻ lĩnh hội kiến thức một cách dễ dàng.

- Muốn gây được hứng thú cho trẻ để phát huy được tính tích cực của trẻ bằng những cách sau:

+ Xây dựng môi trường lớp học phong phú ,đa dạng theo chủ đề

+ Biết tổ chức giờ học linh hoạt hợp lý gây hứng thú cho trẻ tham gia vào giờ học . Biết cách lựa chọn chủ đề và lồng ghép chủ đề tạo sự hấp dẫn, lôi cuốn trẻ một cách nhẹ nhàng thoải mái.

+ Giáo viên phải biết lồng ghép hoạt động khám phá vào tất cả các hoạt động trong ngày.

+ Phải sử dụng đầy đủ đồ dùng trực quan trong giờ học, các đồ dùng phải phong phú về chủng loại (Tranh, ảnh, đồ chơi, mô hình, vật thật,...)được sử dụng xen kẽ nhau trong tiết học và những đồ dùng trực quan phải đảm bảo tính thẩm mỹ, tính khoa học...đó là phải đẹp có màu sắc hấp dẫn và phù hợp với trẻ để lôi cuốn sự tập trung chú ý của trẻ.

+ Một yếu tố cũng rất quan trọng đó là: Cần phối hợp cùng phụ huynh để thống nhất cùng quan điểm giáo dục trẻ.Làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục vì việc chăm sóc giáo dục trẻ không chỉ riêng có trách nhiệm của nhà trường mà cần có sự phối hợp của gia đình và xã hội.

II. KIẾN NGHỊ:

- Mong được sự quan tâm của các cấp, các ngành tạo điều kiện về cơ sở vật chất cho nhà trường để trẻ được học ở môi trường tốt nhất, đặc biệt là cho trẻ có điều kiện phát huy tính sáng tạo và tích cực trong giờ hoạt động khám phá.

- Đề nghị với phòng giáo dục tổ chức các buổi tập huấn và kiến tập về cách tổ chức xây dựng “ một số hoạt động khám phá” nhiều hơn nữa để tiết học đạt hiệu quả tốt nhất.

Trên đây là một số kinh nghiệm được rút ra trong quá trình học tập và làm việc của bản thân tôi. Tôi rất mong được sự đóng góp của các cấp lãnh đạo, và các bạn đồng nghiệp để tôi rút ra được kinh nghiệm sâu sắc hơn trong quá trình tổ chức cho trẻ làm quen với môi trường xung quanh đạt kết quả tốt.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

PHẦN IV: TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Tọa trí giáo dục mầm non - Bộ giáo dục xuất bản
2. Giáo trình giáo dục học tập 1 - NXBĐHSP in năm 2013
3. Giáo trình giáo dục học mầm non - Tác giả TS: Nguyễn Thị Hoa do NXBĐHSP in năm 2013
4. Giáo trình lí luận và phương pháp hướng dẫn trẻ làm quen với môi trường xung quanh - Tác giả GSTS: Hoàng Thị Phương do NXBĐHSP in năm 2013

Một số biện pháp gây hứng thú cho trẻ 3-4 tuổi trong các hoạt động khám phá